

dolgoznak. – Ám vasárnap délután, a másfélezresnél is jóval nagyobb tömeg, a hopponmaradt jegyigénylők számai, a Dosztojevszkij utca elején ácsorgó fiatalok, akik utolsó pillanatig remélték, hogy valahogyan bejuthatnak: ez az arányú és intenzitású érdeklődés még azok legtöbbjét is meglepte, akik a találkozót szervezték. (Sokak emlékezetében élénken élt még pl. a téli Ifjómunkás-matiné, melyre hatalmas apparátussal is csak elenyésző számú közönséget lehetett – ingyenes belépéssel – toborozni. Pedig a táncház, mint műfaj, erről a matinéről sem hiányzott.)

Vasárnap viszont világossá vált a Dosztojevszkij utcai sportcsarnokban, hogy a táncház nemcsak a kulturális önkifejezés egy módja vagy műfaja, hasznos vagy érdekes időtöltés, hanem, spontán felhajtóerők révén, önjelentésből érvényesül, lényeges tényezője ifjúságunk energiáinak, kulturális törekvéseinek, identitás-kereső ambícióinak számbavételénél.

Ez volt a találkozó legfőbb – és nyilvánvaló – tanulsága. Hogy ez alkalommal a táncházak közti tapasztalatcserét, hasznos – sok kisközösség esetében akár szinte létfontosságú – kommunikációt milyen mértékben sikerült megvalósítani, ezt alighanem csak ők maguk tudják megítélni. A néző számára emlékeztető **látványként**, megragadó, művészileg változó színvonalú produkcióként, főlemelő közösségi élményként maradt meg ez a találkozó.

A szakmai szempontú kiértékelés nem lehet a mi feladatunk. Megelégszünk annak leszögezésével, hogy a táncház ma: élő, átható és átalakító erő. Ideje volna diakrón, történeti hosszmetsetet adni a mozgalom eddigi fejlődéséről, az előzményeknél kezdve, taglalva nehézségeket és buktatókat, kellő méltánylásban részesítve azokat, akik a kezdeteknél álltak s akik a munka nehezét vállalták.

Sz. G.¹⁰¹

(Igazság, 1981/82. 3 – 1981. április 8., szerda)

Utóhang a táncok házáról

Sokan vitatják, hogy mi is ez tulajdonképpen? Lehet, hogy divat – mondják egyesek –, lehet pusztán önámítás – mondják mások. Lehet önismeret is – mondják a legtöbben. Hagyjuk őket tanakodni, s figyeljünk inkább a táncra! Mert az egész nem más, mint tiszta, igazi „forrásból” merítő közös(ségi) szórakozás! Egy generáció felfedezte a tiszta tánc „tiszta forrását”, s azt a huszadik század végének nemes szórakozásaként – önmaga szórakoztatására – meghirdette. A táncház tehát nem produkció! S mint ilyen, nincs szüksége „reklámügynökségre”. Táncolni vágyó társakat keres és nem attrakcióra éhes nézőközönséget. Ha látvánnyá degradálódik,

101 Valószínűleg Szócs Géza írása.

elidegenedik önmagától. Ezt tudniuk kell a táncházasoknak is! Mert addig szórakozás, ameddig nem magamutogatás! Nem „melléállást” igényel, hanem együtt-táncolást! Igaz, szükség van arra is, hogy értékközvetítő szerepét betölthesse. De az legyen akkor toborzó! A reklám fűti a szereplésvágyat. A szereplésvágy megszüli a klikkszellemet! S néha a táncház reklámozása ürügyén sikerül ország-világ elé tárni, hogy ez is valós jelenség már? Használ-e ez a táncolni akaróknak, vagy árt? Az a szerencse, hogy ma még kissé sántít a reklám! A sok-sok „melléálló” önreklámja mindenekelőtt. S legtöbbször nemhosszáértő beleavatkozók önreklámja! Mert legalább ennyiben (még) divat a táncház. Hogy kevesen értenek hozzá a kívülállók közül. S e ponton találkozik egy másik divattal. Az „önigazolás” kóros divatjával. A „melléállás” így legtöbbször „önigazolás”. Az első nehezen – ahogy a táncolók mondják –, túljutott már a mozgalom. A „divatemberek” jórésze lekopott, mert beleunt. Ilyen a divat, ma felveszem, holnap levetem! Talán a „melléállás” divatja is ilyen rövidéletű lesz! S a táncház azoké marad újra, akik táncolnak. S azoké, akik ezután állnak be: a TÁNCBA. Mi többiek pedig, maradjunk meg a tánc őszinteségében való gyönyörködésben! Létezése feletti (önzetlen) örömben. Nem eléjük furakodva, téringetve őket, mert erre nekik van a legkevésbé szükségük! Ne téringessenek a téringetésre szoruló! Én félek, amikor azt látom, hogy egyesek pódiumra, dobogókra, csúcsokra emelik a táncházat, csak azért (beszélve róla!), hogy ők maguk pódium, dobogó-, csúcsközelbe kerülhessenek. Én ezektől félttem leginkább a mozgalmat, a tiszta tánc és őszinte szórakozás mozgalmát! A „melléálló” belemagyarázóktól! Jobban félttem ezektől, mint a kiteragetett (ügynevezett) bomlásjelenségektől, melyek a letisztulás velejárói is lehetnek, s minden bizonnyal azok is!

P. L.¹⁰²

(Igazság, 1981/90. 2. – 1981. április 17., péntek)

Táncház-műsort láttunk!

Írhatnám fellengősen: a TÁNCOT ünnepeltük Kolozsvárott, a Dosztojevszkij utcai Sportesarnokban. Mondhatnám komolykodva: ismét kiderült, hogy a hamisítatlan, tiszta forrásból származó népdal, néptánc tömegek kenyere, hiszen szinte kétezer fiatal s idősebbet érdekelt az előadás. Vitázhatnék: szorongtunk, néha kevesebb volt a hely, mint ahányan fértünk a terembe. Lehetnék támadó: lehoztuk a táncot a színpadról a tömegbe, most pedig visszavittük a pódiumra egy produkció kedvéért. Védhetném mindkét támadást azzal, hogy sok jó ember kis helyen

102 Valószínűleg Pillich László írása.